

YARGITAY

22. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2014/20883
Karar No.	2014/23770
Tarihi:	15.09.2014

İlgili Kanun / Madde

6356 S. STSK. /4

- ***İŞKOLU TESPİTİ KESİNLEŞTİĞİ İÇİN BAKANLIĞIN TESPİT İSTEMİNİN RET ETMESİ***
- ***İŞ MAHKEMESİNDE DVA AÇILABİLMESİ İÇİN BAKANLIKÇA YAPILMIŞ İŞKOLU TESPİTİNİN BULUNMASININ ÖN KOŞUL OLDUĞU***
-

ÖZETİ davacı sendika tarafından, 04.10.2012 tarihinde dava konusu işletmeye ilişkin yeniden işkolu tespit işlemi yapılması talep olunmuş, bakanlık tarafından 16.10.2012 tarihli yazı ile yargı kararıyla kesinleşmiş işkolu tespiti bulunması ve yapılacak işlem bulunmadığının bildirilmesi üzerine işkolu tespit kararı verilmesi gerektiğinin tespiti istemli eldeki dava açılmıştır. Mevcut durumda, dava konusu edilebilecek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından usulüne uygun olarak yapılmış bir işkolu tespit işlemi ve Resmi Gazete'de yayımlanan bir işkolu tespit kararı bulunmamaktadır. Yukarıda ayrıntılı olarak izah edildiği üzere, bakanlık tarafından usulünce alınmış bir işkolu tespit kararı ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanması, işkolu tespitine itiraz davası açılabilmesinin ön şartı olduğu gibi, işkolu tespiti görev yetkisinin münhasıran Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında olduğu dikkate alındığında, adli yargıda işkolu tespit kararı verilmesi gerektiğinin tespiti istemli dava açılmayacağı da tartışmasızdır..

DAVA : Davacı, ESTRAM işletmesi ile ilgili olarak 2821 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yöntemin işletilerek işkolu tespit kararı verilmesi gerektiğinin tespiti ile bu konudaki çekişmenin giderilmesi gerektiğinin tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi G. Yılmaz tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkili sendikanın genel işler işkolunda kurulu olduğunu, Eskişehir hafif raylı sistem işletmesi (ESTRAM) ile ilgili olarak işkolu tespit kararı verilmesi amacıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvuru yapıldığını, ancak bakanlık tarafından, daha önce Eskişehir İş Mahkemesinin 05.07.2006 tarihli kararıyla söz konusu işletmenin genel işler işkoluna girdiğine karar verildiği ve kararın temyizi üzerine Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 19.12.2006 tarihli ilâmıyla işletmenin "Demiryolu Taşımacılığı" işkoluna girdiğine dair kesin olarak karar verildiğinden bahisle yapılacak bir işlem bulunmadığının bildirildiğini, ancak daha sonra 9. Hukuk Dairesi ile 22. Hukuk Dairesi kararlarıyla şehir içi hafif raylı sistem işyerlerinde yapılan işlerin "Genel İşler" işkolunda yer aldığının tereddütsüz şekilde saptandığını, yargı kararının üzerinden geçen süre de dikkate alındığında 2821 sayılı Kanun'un 4. maddesinde belirtilen yöntem işletilerek işkolu tespit kararı verilmesi gerektiğini ileri sürerek Eskişehir hafif raylı sistem işletmesi (ESTRAM) ile ilgili olarak işkolu tespit kararı verilmesi gerektiğinin tespiti ile bu konudaki çekişmenin giderilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, daha önce dava konusu işletme ile ilgili olarak işkolu tespit kararı verildiğini, itiraz üzerine Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 19.12.2006 tarihli kararıyla söz konusu işletmede yapılan işlerin "Demiryolu Taşımacılığı" işkolunda yer aldığına karar verildiğini, belirtilen Yargıtay kararından sonra yapılan işin niteliğinde herhangi bir değişikliğin olmadığını, bu sebeple davacı sendikanın işkolu tespit başvurusu üzerine yapılacak bir işlem bulunmadığının bildirildiğini, bakanlık işleminin usul ve kanuna uygun olduğunu savunarak, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, davanın kabulü ile dava konusu işyerinde yapılan işlerin "genel işler" işkolunda bulunduğu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 6356 sayılı Kanunun 5. maddesindeki yöntem işletilerek işkolu tespit kararı verilmesi gerektiğinin tespitine karar verilmiştir.

Temyiz:

Kararı davalı temyiz etmiştir.

Gerekçe:

Uyuşmazlık, işkolu tespitine itiraz davasının şartlarının oluşup oluşmadığı noktasındadır.

Türk toplu iş hukukundaki normatif düzenlemelerde işkolu kavramı önemli bir yer tutmaktadır. Dava tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan 2821 sayılı Kanun'un 3. maddesinde sendikaların işkolu esasına göre kurulacakları belirtilmiştir.

İşkolunun belirlenmesi konusunu düzenleyen mülga 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 4. maddesine göre, işkolu tespiti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yapılacaktır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yapılan tespit ile ilgili kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasını müteakip, bu tespiti karşı ilgililer, onbeş gün içinde dava açabilir. İşkolları tüzüğü'nün 4. maddesine göre de "Bir işyerinin hangi işkoluna girdiği konusunda anlaşmazlık çıkması halinde, ilgililerin başvurusu üzerine, işkolu, o işyerinde yürütülen işin niteliğine göre Çalışma Bakanlığınca saptanır."

Belirtilen düzenlemelere göre, bir işyerinin girdiği işkolunun tespiti görev ve yetkisinin, münhasıran Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında olduğu tartışmasızdır. Bakanlık bu yetkisini, kendisine intikal eden uyuşmazlık üzerine yapacağı tespit ve bu tespitin Resmi Gazete'de yayımlanması suretiyle kullanacaktır. İlgililer ise, usulünce alınmış bir işkolu tespit kararı ve bu kararın resmi gazetede yayımlanmasını müteakip, işkolu tespitine itiraz istemli dava açabileceklerdir. Usulüne uygun olarak alınan ve Resmi Gazete'de yayımlanan bir işkolu tespit kararı, bu davanın açılabilmesi için önşarttır.

Dosya içeriğinden, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 04.05.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kararıyla, ESTRAM işletmesinde yapılan işlerin niteliği itibarıyla İşkolları Tüzüğü'nün 19 sıra numaralı "Demiryolu Taşımacılığı" işkolunda yer aldığı tespit edildiği, bu işkolu tespitine itiraz istemli açılan dava sonucunda 9. Hukuk Dairesinin 19.12.2006 tarihli ve 2006/31748 esas, 2006/33453 karar sayılı ilâmiyle bakanlık işkolu tespitinin doğru olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Somut olayda, davacı sendika tarafından, 04.10.2012 tarihinde dava konusu işletmeye ilişkin yeniden işkolu tespit işlemi yapılması talep olunmuş, bakanlık tarafından 16.10.2012 tarihli yazı ile yargı kararıyla kesinleşmiş işkolu tespiti bulunması ve yapılacak işlem bulunmadığının bildirilmesi üzerine işkolu tespit kararı verilmesi gerektiğinin tespiti istemli eldeki dava açılmıştır. Mevcut durumda, dava konusu edilebilecek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından usulüne uygun olarak yapılmış bir işkolu tespit işlemi ve Resmi Gazete'de yayımlanan bir işkolu tespit kararı bulunmamaktadır. Yukarıda ayrıntılı olarak izah edildiği üzere, bakanlık tarafından usulünce alınmış bir işkolu tespit kararı ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanması, işkolu tespitine itiraz davası açılabilmesinin önşartı olduğu gibi, işkolu tespiti görev yetkisinin münhasıran Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında olduğu dikkate alındığında, adli yargıda işkolu tespit kararı verilmesi gerektiğinin tespiti istemli dava açılmayacağı da tartışmasızdır.

Öte yandan, dava konusu işletmeye dair işkolu tespit işlemi yapılması talebi üzerine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapılacak bir işlemin bulunmadığının bildirilmesi de, talebin reddi sonucunu doğuran bir idari işlemdir. Belirtilen idari işleme karşı, idari yargıda iptal davası açılıp, bakanlık tarafından usulünce işkolu tespit işlemi yapılması sağlanmadan, mahkemece, davanın esastan da karara bağlanması isabetsizdir. Şu halde, anılan gerekçelerle davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi hatalıdır.

Belirtilen sebeplerle, 6356 sayılı Kanun'un 5. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, hükmün bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve aşağıdaki gibi karar verilmesi gerekmektedir.

HÜKÜM: Yukarıda belirtilen sebeplerle;

1-Mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararının BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA,

2-Davanın REDDİNE,

3-Harç peşin alındığından yeniden alınmasına yer olmadığına,

4-Davacının yapmış olduğu yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına, davalının yaptığı 40,00 TL yargılama giderinin davacıdan tahsili ile davalıya ödenmesine,

5-Karar tarihinde yürürlükte bulunan tarifeye göre 1.500,00 TL ücreti vekâletin davacıdan alınarak davalıya verilmesine, kesin olarak 15.09.2014 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

K.A